

ПАРЛАМЕНТСЬКИЙ КОМІТЕТ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНА-ЄС
Вісімнадцяте засідання
29 червня 2026 року
Київ

ЗАКЛЮЧНА ЗАЯВА ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

відповідно до статті 467(3) Угоди про асоціацію, ухваленої 29 червня 2026 року

Чергове вісімнадцяте засідання Парламентського комітету асоціації Україна – ЄС (ПКА) відбулося у Києві 29 червня 2026 року під співголовуванням Вадима Галайчука від Верховної Ради України та Пекки Товері від Європейського Парламенту.

Парламентський комітет асоціації, провівши широкі обміни думками щодо наслідків агресивної війни Росії та спільних відповідей на неї, останніх подій в Україні та відносин між ЄС і Україною, а також процесу вступу України до ЄС, погодив наступну заключну заяву та рекомендації.

Парламентський комітет асоціації (ПКА):

Протидія російській агресивній війні проти України та рух до відновлення всеосяжного, справедливого та тривалого миру для України

1. Підтверджує своє беззастережне засудження незаконної, неспровокованої та невинуватої агресивної війни Російської Федерації проти України, яка триває з 2014 року, як грубого порушення міжнародного права; підтверджує свою непохитну відданість підтримці незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів, включаючи територіальне море;
2. Висловлює найглибші співчуття всім постраждалим від агресивної війни Російської Федерації проти України, зокрема сім'ям загиблих і поранених, а також усім цивільним особам, які страждають від руйнівних гуманітарних, соціальних та економічних наслідків війни;
3. Вимагає, щоб Російська Федерація негайно і беззастережно припинила всі військові дії в Україні та проти неї та беззастережно вивела всі збройні

сили і військове обладнання, та приватні військові компанії з території України в межах її міжнародно визнаних кордонів, включаючи територіальне море;

4. Підтверджує невід’ємне право України на самооборону відповідно до статті 51 Статуту ООН;
5. Знову засуджує активну співпрацю Білорусі, Ірану, КНДР та інших держав, що сприяють цьому, зокрема Китаю, чиї дії сприяють здатності Росії підтримувати свої військові зусилля;
6. Рішуче засуджує вербування Російською Федерацією іноземних громадян, зокрема з третіх країн, особливо Куби, а також інших країн Африки, Азії та Латинської Америки, для участі у її військовій агресії проти України, часто шляхом обману та експлуатації вразливих соціально-економічних умов; наголошує, що така практика може становити торгівлю людьми та серйозні порушення прав людини; засуджує також допомогу, надану у цьому вербуванні; закликає ЄС та його держави-члени разом з міжнародними партнерами протидіяти цій практиці, зокрема шляхом санкцій, підвищення обізнаності та підтримки жертв, і закликає треті країни запобігати такому вербуванню та практиці;
7. Рішуче засуджує страту та катування українських військовополонених, а також незаконне затримання та нелюдське, принизливе поводження з цивільними особами, зокрема журналістами, працівниками Запорізької атомної електростанції та жителями Енергодару, і вимагає їх негайного та безумовного звільнення;
8. Рішуче засуджує викрадення, примусове переміщення та депортацію українських дітей, зокрема зміну їхніх персональних даних, незаконне усиновлення, сексуальне насильство, примусову русифікацію та мілітаризацію, обмеження контактів із їхніми сім’ями, і закликає до їхнього безпечного та безумовного повернення за допомогою ефективних міжнародних механізмів; нагадує, що примусове переміщення та незаконна депортація українських дітей є грубим порушенням міжнародного гуманітарного права і глибоким порушенням прав людини; закликає держави-члени ЄС, які ще не приєдналися до Міжнародної коаліції з повернення українських дітей, зробити це без зволікання;
9. Засуджує цілеспрямовані, умисні та систематичні напади Росії на цивільне населення України та критично важливу цивільну інфраструктуру, зокрема енергетику, заклади охорони здоров’я та медичні заклади, а також транспортні мережі, спрямовані на позбавлення цивільного населення електроенергії, опалення та інших основних комунальних послуг, як частину стратегії Росії з тероризування цивільного населення;

10. Засуджує систематичне знищення, розграбування та незаконне вилучення культурної власності та історичної спадщини України на всій території України, зокрема на тимчасово окупованих територіях, а також напади на історичні та культурні об'єкти, які становлять пряму загрозу збереженню культурної ідентичності України та культурної спадщини України, що має глобальне значення; наголошує, що такі дії є грубими порушеннями міжнародного гуманітарного права, зокрема Гаазької конвенції 1954 року про захист культурних цінностей у разі збройного конфлікту, Четвертої Женевської конвенції 1949 року та Додаткового протоколу I 1977 року до неї, а також міжнародного права прав людини, і можуть становити воєнні злочини та злочини проти людяності, за які винні мають нести відповідальність відповідно до міжнародного кримінального права;
11. Засуджує цілеспрямовані та систематичні дії Російської Федерації, спрямовані на зміну демографічного складу тимчасово окупованих територій України шляхом примусового переміщення, депортації та передачі російських громадян на ці території; засуджує практику примусової мобілізації громадян України, які проживають на окупованих територіях, до лав збройних сил Росії; підтверджує право всіх українців, які були примусово переміщені внаслідок агресії Росії, на безпечне та добровільне повернення до своїх домівок, і відкидає будь-які спроби змінити демографічний склад тимчасово окупованих Росією територій України шляхом політики примусового переміщення, депортації або переселення;
12. Засуджує незаконну окупацію Запорізької атомної електростанції (АЕС) та будь-які спроби інтегрувати її в російську енергетичну систему, що є грубим порушенням міжнародного права та прямою загрозою ядерній безпеці; закликає до негайного та безумовного виведення всіх російських військових і техніки з об'єкта та повторює свій заклик до відновлення повного контролю України над об'єктом, територією та іншою інфраструктурою, необхідною для його безпечної експлуатації; нагадує, що як окупаційна держава, яка здійснює фактичний контроль над незаконно окупованою Запорізькою атомною електростанцією, Російська Федерація несе повну відповідальність згідно з міжнародним правом за забезпечення ядерної безпеки та захисту на об'єкті;
13. Схвалює постійні дипломатичні зусилля України та її готовність до відновлення всеосяжного, справедливого та міцного миру, що повністю відповідає міжнародному праву, зокрема принципам Статуту ООН;
14. Нагадує, що не може бути переговорів щодо України без України та переговорів про європейську безпеку без відповідної участі Європи;
15. Підкреслює, що будь-яка мирна угода має поважати суверенітет і територіальну цілісність України в межах, визнаних на міжнародному

рівні, включаючи територіальне море, і включати надійні та юридично обов'язкові гарантії безпеки для України, здатні запобігти подальшій агресії та таким чином сприяти довгостроковій стабільності та безпеці в усій Європі; залишається переконаним, що Європейський Союз і його держави-члени повинні продовжувати сприяти встановленню таких гарантій, і визнає, що членство України в Європейському Союзі та глибша інтеграція з європейськими та євроатлантичними структурами безпеки є одними з найсильніших довгострокових гарантій миру та безпеки в Європі;

16. Вітає незмінну відданість ЄС всеосяжному, довгостроковому та справедливому миру та постійним зусиллям у сфері безпеки на підтримку України і закликає ЄС та його держави-члени підтримувати та ще більше посилювати політичну, фінансову, економічну, гуманітарну та військову підтримку, зокрема шляхом довгострокової та передбачуваної військової допомоги, інвестицій в українську оборонну промисловість та спільних ініціатив із закупівель у координації з односторонніми серед міжнародних партнерів, щоб забезпечити, що Україна залишається в якомога сильнішій позиції як на полі бою, так і в дипломатичному процесі, спрямованому на відновлення всеосяжного, справедливого та довгострокового миру; вітає заяву лідерів G7 від 17 червня 2026 року та їхню відданість посиленню тиску на російську воєнну економіку;
17. Підкреслює, що єдність і непохитна солідарність між державами-членами ЄС мають вирішальне значення для ефективної протидії російській агресивній війні та захисту основоположних цінностей, на яких заснований Союз;
18. Засуджує гібридні дії Росії, зокрема кампанії з дезінформації, втручання у вибори та ворожі дії, що впливають на держави-члени ЄС, зокрема порушення їхнього повітряного простору, акти саботажу та підпалу, спрямовані на критичну інфраструктуру, таку як залізничні мережі, інша транспортна інфраструктура, а також підводні кабелі та трубопроводи, а також використання міграції як зброї;
19. Закликає до посилення співпраці між ЄС, НАТО та Україною у сфері оборони, кібербезпеки та стійкості до гібридних загроз і операцій, зокрема до нинішньої гібридної агресії Російської Федерації проти Європи та її спільних цінностей;
20. Закликає держави-члени ЄС поглибити співпрацю з Україною у сфері оборони на промисловому та операційному рівнях, зокрема шляхом спільного виробництва, спільних закупівель та інтеграції ланцюгів постачання в межах європейської оборонної промисловості, визнаючи внесок України в європейську безпеку; рекомендує створити структуровані механізми для сприяння постійному обміну знаннями про нові військові спроможності, зокрема технології безпілотних літальних

апаратів і протидії їм; закликає держави-члени розглянути можливість участі в тренувальних місіях в Україні, щоб повністю засвоїти досвід та інноваційні методи, якими володіють українські збройні сили;

21. Підтверджує, що стале відновлення та відбудова України мають ґрунтуватися на всеосяжних реформах, пов'язаних із вступом до ЄС, і йти пліч-о-пліч із подальшою підтримкою оборони України, і закликає до подальшої мобілізації міжнародних фінансових установ і приватних інвестицій відповідно до принципів і результатів Конференції з відновлення України 2026 року, що відбулася у Гданську;
22. Підкреслює, що вибори в Україні повинні проводитися лише відповідно до загальновизнаних демократичних принципів та Конституції України, наголошує, що вони не можуть проводитися під час війни та воєнного стану; підкреслює, що демократичні вибори потребують достатнього часу для підготовки та доступу до інформації для дотримання міжнародних стандартів; заохочує до раннього та постійного залучення ЄС та довгострокової підтримки належної підготовки, зокрема щодо необхідних змін до Виборчого кодексу, оновлення реєстру виборців, забезпечення масштабного голосування за кордоном, забезпечення міжнародного фінансування та заходів з просвіти виборців;

Санкції, економічне стримування та репарації

23. Нагадує, що обмежувальні заходи, зокрема санкції ЄС, залишаються основним інструментом обмеження здатності Російської Федерації вести військову агресію проти України, і закликає ухвалити 21-й пакет санкцій, зокрема додаткові обмеження щодо російського банківського сектору, енергетичного сектору та суб'єктів, які сприяють обходу санкцій, а також продовжувати зміцнювати та ефективно забезпечувати виконання санкцій, зокрема заходів, спрямованих на протидію обходу та сприяння третіх країн; заохочує до подальшого включення до переліку суб'єктів і фізичних осіб, що знаходяться у Російській Федерації та в інших країнах, які беруть участь у сприянні фінансуванню військово-промислового комплексу Росії, вчиненні міжнародних злочинів і серйозних порушень прав людини, а також у дезінформаційних, гібридних операціях і операціях з втручання, зокрема «Росатом» і «Роскосмос», які обидва є співучасниками мілітаризації Москви та воєнних злочинів, мають бути включені до переліку та негайно виключені з міжнародних дослідницьких і кооперативних рамок;
24. Наполягає на подальшому посиленні заходів, спрямованих на ключові сектори російської економіки, зокрема її військово-промисловий комплекс, фінанси, інформаційні технології, космічний сектор, видобувну, нафтову та енергетичну галузі, зокрема її ядерну енергетику, і підкреслює важливість ефективного виконання;

25. Закликає посилити заходи проти «тіньового флоту» Росії, зокрема повністю заборонити всі морські послуги, пов'язані з експортом російської нафти, запровадити додаткові обмежувальні заходи у відповідь на злочинні дії Росії на ЗАЕС, її триваючу незаконну діяльність на тимчасово окупованих територіях України (тобто видобуток сировини, транспортування вкраденого зерна, надання ресурсів Інтернет-протоколу незаконним суб'єктам тощо); наголошує на важливості демонтажу мережі, яка сприяє ухиленню від санкцій, — зокрема портів, суден, торговців і фінансових посередників; закликає держави-члени ЄС забезпечити, щоб ні їхні зареєстровані компанії, ні їхні судна не брали участі в діяльності «тіньового флоту» Росії або не надавали жодних ресурсів і матеріалів російському військово-промислому комплексу; закликає до посилення координації між Європейським Союзом, його державами-членами та міжнародними партнерами для запобігання ухиленню від санкцій і забезпечення узгодженості між юрисдикціями;
26. Закликає до притягнення до відповідальності за воєнні злочини, злочини проти людяності та злочин агресії, а також до повної компенсації Росією величезної шкоди, завданої нею в Україні;
27. Підтверджує важливість створення всеосяжної міжнародної рамки для відшкодування збитків, втрат і шкоди, завданих агресією Росії проти України, як це схвалено резолюцією Генеральної Асамблеї ООН; вітає прогрес, досягнутий у напрямку до введення в дію міжнародного компенсаційного механізму, зокрема його перших двох основних елементів – Реєстру збитків і Міжнародної комісії з розгляду претензій щодо України, які мають бути створені згідно із відповідною Конвенцією, підписаною 35 державами та Європейським Союзом у Гаазі 16 грудня 2025 року; закликає всіх підписантів Конвенції, зокрема держави-члени ЄС, забезпечити її швидку ратифікацію, забезпечивши таким чином набуття Конвенцією чинності та своєчасний початок роботи Комісії; вітає ратифікацію Європейською Комісією, яка діє від імені Європейського Союзу, Конвенції про заснування Міжнародної комісії з розгляду претензій щодо України 15 травня 2026 року; закликає всіх підписантів, зокрема держави-члени ЄС, забезпечити її швидку ратифікацію та надати адекватні фінансові внески, необхідні для ефективного функціонування Комісії;
28. Вітає постійний прогрес і наполягає на подальших оперативних кроках до створення Спеціального трибуналу щодо злочину агресії проти України під егідою Ради Європи; вітає приєднання Європейської Комісії від імені Європейського Союзу до Розширеної часткової угоди про Комітет з управління Спеціальним трибуналом щодо злочину агресії проти України 15 травня 2026 року після ухвалення Радою Європейського Союзу відповідного рішення; очікує, що Комісія подасть пропозицію, яка дасть змогу Європейському Союзу стати засновником Трибуналу;

29. Нагадує, що Російська Федерація несе повну відповідальність за збитки, завдані її агресивною війною проти України, і повторює, що російські державні активи повинні в кінцевому підсумку сприяти відновленню України та відшкодуванню збитків жертвам російської агресії;
30. Вітає висновки Європейської Ради від 19 березня 2026 року та закликає Європейський Союз і його держави-члени визначити конкретні заходи, спрямовані на подолання потенційної загрози безпеці, яку становлять російські колишні бойовики, які брали участь у військовій агресії проти України; наголошує, що такі заходи зміцнять безпеку як України, так і Європейського Союзу, і їх слід невідкладно просувати;
31. Вітає висновки Європейської Ради від 18 грудня 2025 року, в яких погоджено надати Україні позику в розмірі 90 млрд євро на 2026–2027 роки, ухвалення Європейським Парламентом 11 лютого 2026 року законодавчого пакету, що уможливило її створення, та рішення Ради від 23 квітня 2026 року про завершення надання позики на підтримку України в розмірі 90 млрд євро; вітає поточне введення інструменту в експлуатацію на основі меморандуму про взаєморозуміння, підписаного 20 травня 2026 року між Комісією та Україною, зокрема очікуване перше виділення макрофінансової допомоги в розмірі близько 3,2 млрд євро до кінця червня 2026 року та підготовку першого запиту на виплату коштів для потреб оборони в розмірі близько 5 млрд євро, що є вкрай важливими для макроекономічної стабільності, стійкості та оборонних спроможностей України;
32. Нагадує про зобов'язання Європейської Ради продовжувати обговорення майбутнього використання заблокованих російських суверенних активів і закликає Європейський Союз і міжнародних партнерів працювати над створенням правового механізму для повного і цілковитого позбавлення Росії заморожених суверенних активів, щоб забезпечити їх використання для відновлення і відбудови України та підвищення її стійкості й безпеки; наголошує, що такий механізм є необхідною відповіддю на безпрецедентний масштаб руйнувань, спричинених Російською Федерацією; отже, спроби Росії підірвати міжнародну підтримку цього важливого кроку не повинні послаблювати рішучість притягнути її до фінансової відповідальності за її злочини;
33. Підкреслює важливість забезпечення належної, передбачуваної та довгострокової фінансової підтримки України, зокрема в контексті обговорення наступного багаторічного фінансового плану. Наголошує, що підтримка відновлення, стійкості, безпеки та процесу вступу України до ЄС має залишатися серед стратегічних пріоритетів Європейського Союзу. Постійний прогрес у проведенні реформ, зокрема у сферах верховенства права, незалежності судової влади та боротьби з корупцією,

разом із постійною фінансовою підтримкою ЄС є взаємопідсилюючими стовпами європейського шляху інтеграції України;

Збереження імпульсу незворотного процесу вступу України до ЄС

34. Нагадує, що розширення ЄС є геостратегічною інвестицією в сильну, стабільну та об'єднану Європу, засновану на спільних цінностях, завдяки якій Україна зміцниться і зробить внесок у розширений і більш стійкий Європейський Союз;
35. Вітає успішне завершення процесу скринінгу у вересні 2025 року та повідомлення про бенчмарки щодо всіх 6 кластерів; вітає відкриття кластера «Основи» 15 червня 2026 року; очікує відкриття всіх інших переговорних кластерів у 2026 році та закликає ЄС діяти на основі заслуг України та принципу незворотності процесу вступу;
36. Наголошує, що офіційне відкриття всіх переговорних кластерів, яке супроводжується стабільним прогресом у проведенні реформ в Україні, є найкращим способом зберегти динаміку процесу інтеграції України до ЄС; визнає необхідність продовження амбітної законодавчої програми ВРУ для своєчасного ухвалення високоякісного законодавства, особливо щодо боротьби з корупцією та ефективних установ і нагляду, як це передбачено в Плані для України та відповідно до очікувань процесу вступу та позики на підтримку України;
37. Нагадує, що процес розширення має залишатися суто заснованим на заслугах і не повинен використовуватися для вирішення двосторонніх суперечок або не пов'язаних з цим політичних міркувань, що підриває довіру до процесу вступу та стратегічні інтереси ЄС; наголошує, що такі питання слід вирішувати незалежно від шляху до вступу та шляхом конструктивного діалогу та справжньої добросусідської співпраці;
38. Вітає ухвалення Національної програми з адаптації законодавства, а також поточну відповідну технічну підготовку та законодавчий порядок денний, а також вітає постійну та інноваційну підтримку ЄС для забезпечення інституційної готовності та збільшення технічного потенціалу для успішного процесу вступу України;
39. Наголошує, що Ukraine Facility є ключовим інструментом у стратегії Європейського Союзу щодо подолання багатогранних викликів, з якими стикається Україна, який, переплітаючись з процесом вступу до ЄС, забезпечує надійну основу для швидкого відновлення та відбудови, а також для орієнтованих на майбутнє проєктів, таких як житлове будівництво та підтримка ветеранів і молоді, водночас продовжуючи надавати стимули та підтримку для реформ; підкреслює постійну

важливість своєчасного ухвалення високоякісного законодавства відповідно до очікувань, викладених у Плані для України;

40. Наголошує на необхідності пріоритезувати та посилити зусилля з просування порядку денного вступу до ЄС усіма компетентними установами, зокрема шляхом своєчасної підготовки та подання до Верховної Ради законодавчих пропозицій, пов'язаних з ЄС, та ефективної координації реформ у всіх гілках влади; закликає до швидкого виконання пріоритетних зобов'язань щодо реформ, передбачених переговорною рамкою, Ukraine Facility, а також тих реформ, що були узгоджені у спільній заяві між комісаркою Мартою Кос та віцепрем'єр-міністром Тарасом Качкою 11 грудня 2025 року, як важливого елемента для збереження високої довіри до процесу реформ в Україні та підтримки динаміки переговорів про вступ; підкреслює, що досягнення цих цілей вимагає тісної та скоординованої співпраці між виконавчою та законодавчою гілками влади, а також надійного парламентського нагляду та контролю для забезпечення прозорості, підзвітності та ефективного впровадження реформ, пов'язаних зі вступом;
41. Нагадує про важливість надання спеціального статусу українській сталі відповідно до регламенту ЄС, що стосується негативних торговельних наслідків глобального надлишкового виробництва для сталеливарної промисловості Союзу, а також закликає інституції ЄС якнайшвидше розробити чітку правову основу для спеціальних, тимчасових і передбачуваних пільгових заходів для України щодо Механізму вуглецевого коригування імпорту, визнаючи руйнівні обставини, з якими Україна стикається як країна-кандидат у зв'язку з триваючою жорстокою агресивною війною Росії, і визнаючи об'єктивну необхідність передбачити перехідний період для відновлення умов, необхідних для повного виконання вимог щодо декарбонізації та верифікації викидів;

Посилення міжпарламентського співробітництва та парламентського виміру вступу України до ЄС

42. Схвалює продовження роботи Верховної Ради в умовах воєнного стану з 24 лютого 2022 року та визнає її стійкість у забезпеченні законодавчої безперервності, демократичного нагляду та інституційної стабільності, незважаючи на триваючу військову агресію Російської Федерації; схвалює заходи, спрямовані на підвищення прозорості парламенту та доступу громадськості до законодавчих процесів;
43. Підкреслює ключову роль, яку відіграють парламенти країн-кандидатів на вступ до ЄС у процесі вступу до ЄС, зокрема шляхом ухвалення законодавства, пов'язаного зі вступом, і обговорення загального впливу вступу до ЄС та пов'язаних з ним реформ на життя українських громадян і діяльність українських підприємств, і наголошує на важливості

парламентської співпраці та досягнення консенсусу з питань вступу до ЄС у цьому зв'язку; пропонує, щоб процес розширення підтримувався шляхом раннього та тісного залучення України до функціонування інституцій ЄС, як запропоновано в резолюціях Європейського Парламенту, наприклад, шляхом надання статусу спостерігача в Європейському Парламенті;

44. Заохочує до інклюзивного та багатопартійного діалогу з метою забезпечення високоякісного законотворчого процесу та захисту парламентського плюралізму; підтверджує стратегічне значення Парламентського комітету асоціації та його Підкомітету з питань вступу як спеціальних платформ для моніторингу та підтримки прогресу реформ у рамках процесу вступу;
45. Заохочує до тіснішої співпраці між комітетами та структурованого обміну інформацією щодо узгодження законодавства, подальшого моніторингу після скринінгу і наближення законодавства; підтримує постійну участь у рамках діалогу імені Жана Моне та цілеспрямованих ініціатив з розбудови парламентського потенціалу, спрямованих на підвищення якості законодавства та нагляду за регулюванням;
46. Вітає ухвалення Верховною Радою 11 червня 2026 року постанови на підтримку процесу вступу України до ЄС; заохочує до справжньої, змістовної та суттєвої участі парламенту в процесі вступу України та ширшій методології розширення; закликає вирішувати це питання шляхом регулярного діалогу з Європейською Комісією та змістовного залучення зацікавлених сторін і громадянського суспільства;
47. Підкреслює важливість ефективного парламентського контролю за інструментами підтримки ЄС, зокрема макрофінансовою допомогою та фінансуванням, пов'язаним з реформами, з метою забезпечення прозорості, підзвітності та демократичного контролю як в Україні, так і на європейському рівні;
48. Заохочує до посилення співпраці між парламентськими дослідницькими службами, юридичними департаментами та секретаріатами комітетів з метою зміцнення інституційної готовності до вступу;
49. Підтверджує, що міцні демократичні інститути, ефективний парламентський нагляд, верховенство права та успішні реформи судової системи залишаються основними стовпами європейської інтеграції України та стратегічного партнерства між ЄС та Україною; нагадує, що вступ України до Європейського Союзу має стратегічне значення для безпеки, стабільності та конкурентоспроможності Європи, і що Європейський Союз повинен підтримувати політичний імпульс,

необхідний для того, щоб зробити процес вступу України незворотнім і достовірним.